

ჯონ ბენვილი

ზღვა

დიდუენეს
ბიბლიოთეკა

ჯონ ბენვილი
ზღვა

John Banville
THE SEA

მთარგმნელები ზაზა ჭილაძე, გია ჭუმბურიძე
რედაქტორი ირმა ტაველიძე
სერიის დიზაინერი ბესიკ დანელია
დიზაინერი ნინო გურული

წიგნი გამოცემულია მთარგმნელობითი ფონდის Ireland Literature Exchange-ის ფინანსური დახმარებით. დუბლინი, ირლანდია.

www.irelandlitarature.com
info@irelandlitarature.com

The Publisher acknowledges the financial assistance of Ireland Literature Exchange (translation fund), Dublin, Ireland.

www.irelandlitarature.com
info@irelandlitarature.com

© John Banville 2005
All rights reserved.

© გამომცემლობა „დიოგენე“, 2013
ყველა უფლება დაცულია.

ISSN 2298-0210
ISBN 978-9941-11-426-7

www.diogene.ge

კუძღვნი ქოულმს, დაგლასს, ელენსა და ელისს

I

ადგნენ და წავიდნენ, ღმერთები, სწორედ იმ უცნაური მოქცევის დღეს. მოჟამულ ცისქვეშ მთელი დილა ყურეში წყალი მატულობდა და მატულობდა, მანამდე არნახულ ნიშნულს მიაღწია, მომცრო ტალღები კი ჯიუტად ედებოდნენ გამომშრალი ქვიშით დაფარულ სანაპიროს, რომელიც კარგა ხანია, წვიმის მეტს არაფერს დაენამა, და ლამის დიუნებამდეც უწევდნენ. ყურის შორეულ ბოლოში, ვინ იცის, მინაში როდის ჩაფლული სატვირთო მანქანის დაჟანგებული ძარა იქნება და ფიქრობდა კიდეც, ეგაა და მეშველაო... იმ დღის მერე ცოცხალი თავით წყალში ჩამსვლელი აღარც ვიყავი.

თოლიები ჭყიოდნენ და წრეზე დაფრინავდნენ, არც რაიმე უჩვეულო აღელვება ეტყობოდათ ფოლადისფრად, ბოროტად და პირქუშად მოელვარე წყლის ამ ვეება მოთუხთუხე ქვაბის შემხედვარეთ. თავად ჩიტებსაც იმ დღეს არაბუნებრივად თეთრი ფერი დასდებოდათ; ტალღები სანაპიროს ქვიშანარევი, მოყვითალო ქაფის არშიად ეხეთქებოდნენ. თვალის განვდენაზე ერთი აფრაც არსად მოჩანდა. არა, ცხოვრებაში ალასოდეს ჩავალ ზღვაში საცურაოდ-მეთქი, გავიფიქრე ისევ.

თითქოს ვიღაცას ჩემს საფლავზე გადაეაროს. რა ვიცი, ვის.

ძველი, გარდასული წესისამებრ, სახლს სახელიც დაა-
ნათლეს: „კედრები“. სურნელოვანი ფისით გაყავისფრებულ,
საზარლად ტანდაკორძილ და დაკლაკნილ ხეთა მოზრდილი
კორომი ჯერაც დგას სახლიდან მარცხნივ და აქედან, მოუვ-
ლელი მდელოს გადაღმა, ყველაზე კარგად მოჩანს სასტუმრო
ოთახის მოჩუქურთმებული ფანჯარა (თუმცა მის ვავასური
ამჯობინებს, საკუთარ წრეში ბუდეურად მოიხსენიოს იქაურო-
ბა). წინკარი სახლის მოპირდაპირე მხარესაა. მის წინ ზეთით
დალაქავებული, მოხრეშილი მომცრო ბაქანია, მერე კი – ჯე-
რაც მწვანე საღებავმერჩენილი ჭიშკარი, ოღონდ ეგაა, ჟანგს
მისი ანჯამები მთლად გაუცრეცია და გაუღევია. მიკვირს,
რა ცოტა რამ შეიცვალა აქ ჩემი ბოლო სტუმრობის მერე...
არადა, ნახევარ საუკუნეზე მეტი გავიდა. მიკვირს და მწყინს
კიდევ. მეტსაც ვიტყვი: გული მიკვდება. მაგრამ მიზეზს თა-
ვადაც ვერ ვხვდები; ვერაფრით ვიტყვი, რატომ ვისურვებდი
რაიმე ცვლილებას მე, ვინც სწორედ ამ წარსულის ნანგრევებ-
ში დასაბინავებლად დავბრუნდი! ვერ გამიგია, რატომ ააშენეს
ეს სახლი ასე, გვერდულად; რატომ მოაქცევინეს ქვით მოპირ-
კეთებული, უფანჯრებო, თეთრი უკანა კედელი შარაგზისკენ;
ან ვინ იცის, რკინიგზის გაყვანამდე იქნებ შარაგზაც სხვაგან
გადიოდა – ალბათ სწორედაც წინკარის მხარეს... მის ვ. თა-
რილებს ძნელად იხსენებს, მაგრამ ვარაუდობს, ამ ადგილას
კოტეჯი გასულ საუკუნეში აუშენებიათ, უფრო სწორად, იმის
წინა საუკუნეში და მერე რალაც-რალაცები უნესრიგოდ მიუ-
შენებიათ აქეთ-იქიდანო. ალბათ ამით თუ აიხსნება შენობის
უთავბოლობა: მომცრო და დიდი ოთახების უაზრო მონაც-
ვლეობა, უსახური კედლების მხარეს გაჭრილი ფანჯრები და
ყველგან ერთნაირად დაბალი ქერი. ფიჭვის იატაკი ხის გემბა-
ნივით ჭრიალებს, ისევე, როგორც ჩემი მაღალზურგიანი სარ-

ნეველა-სავარძელი. თითქოს ვხედავ კიდეც, როგორც იქნა, ხმელეთზე დაბრუნებული ბებერი ზღვაოსანი როგორ უზის ბუხარს, ზამთრის სუსხი კი ფანჯრის შუშებს ჭირხლით ბურავს. ნეტავი მას, ნეტავ მის ადგილას ვყოფილიყავი!

უხსოვარ დროს, ღმერთების ხანაში, როცა მეც აქ ვბინადრობდი, „კედრები“ სააგარაკო სახლი იყო და ორი კვირით, ანდა სულაც მთელი თვით ქირავდებოდა ხოლმე. წლიდან წლამდე, ივნისის თვეში, აქ მავანი შეძლებული ექიმი ისვენებდა, თავისი მრავალრიცხოვანი, ხმაურიანი ოჯახით. ექიმის ცელქი და აბეზარი შვილები გულზე არავის გვეხატებოდა: დაგვცინოდნენ და შიგადაშიგ ჭიშკრის იქიდან ქვებსაც გვესროდნენ. იმათ მერე შუახნის, სიტყვაძუნწი და უცხვირპირო წყვილი ჩამოდიოდა; არავის სცემდნენ ხმას და ყოველ დილით, ერთსა და იმავე დროს, თავიანთ გამწლიკულ ძაღლსაც მდუმარედ დაასეირნებდნენ სადგურისაკენ მიმავალ გზაზე. ჩვენთვის ყველაზე მიმზიდველი დრო მაშინ დგებოდა, როცა აგვისტოს მდგმურები ეწვეოდნენ ხოლმე აქაურობას. ამ თვეში, ყოველ წელს, სახლს სულ სხვადასხვა ხალხი ქირაობდა – ინგლისელებიცა და კონტინენტიდან ჩამოსულებიც. უცნაური, ახლად ჯვარდანერილი წყვილები – ვცდილობდით, მათთვის მუდმივად გვეთვალთვალა. ერთხელ კი სულაც თეატრის მთელი დასი გვესტუმრა – დაბის კინოთეატრში დღის წარმოდგენის გასამართავად. მერე კი, სწორედ იმ წელს, გრეისების ოჯახიც გამოჩნდა.

თავიდან იმათი შავი ფერის მანქანა დავინახე – ჭიშკრის მიღმა, მოხრეშილ ბაქანზე გაჩერებული. დაბალი, დაკანრულ-დაფხაჭნილი და გვარიანად შელანძლული რამ გახლდათ, ტყავგადაკრული სავარძლებითა და დიდრონი, მბზინავი ხის საჭით. დალაქავებული და კუთხეებაპრეხილყდიანი წიგნები

დაუდევრად ეყარა ახდელ საბარგულში და იქვე საფრანგეთის, ეტყობა, ხშირად ნახმარი ტურისტული რუკაც მოჩანდა. სახლის კარი ყურთამდე გამოეღოთ, შიგნიდან კი ხმები გამოდიოდა – ქვედა სართულიდანაც და ზევიდანაც: ვილაც შიშველი ფეხების ტყაპა-ტყუპით დარბოდა და გულიანი კისკისიც მოისმოდა. ჭიშკართან შევჩერდი, თამამად მივაშტერდი იქაურობას. უცებ სახლიდან ვილაც კაცი გამოვიდა. ხელში სასმლით სავსე ჭიქა ეჭირა. ტანდაბალი იყო, მაგრამ ჩასხმული – ცარიელი მხრები და გულ-მკერდი. დიდი, მრგვალი თავი ჰქონდა; მოკლედ შეკრეჭილი, შავად მბზინავი თმა, თუმცა წვერ-ულვაშში აქა-იქ უკვე ჭალარაც გამოჩნდა. ფეხშიშველს, ბოლომდე ჩახსნილი, განიერი მწვანე პერანგი და ხაკის შორტები ეცვა. მზეზე გვარიანად დამწვარს, სახესა და მკერდზე კანი დასწითლებოდა. შევამჩნიე, მზე ფეხისგულზეც კი მოჰკიდებოდა. არადა, ჩემი დაკვირვებით, მამების უმეტესობა კისრის ქვემოთ მზეს არც იკარებდა ხოლმე. კამკამა ჯინით, ყინულითა და ლიმნის ნაჭრით სავსე ჭიქა მანქანის სახურავზე შემოდგა, წინა კარი გამოაღო და სანახევროდ მანქანაში შემძვრაღმა, რალაცას დაუწყო ძებნა. ჩემთვის უჩინარი ზედა სართულიდან კიდეე ერთხელ მოისმა გოგოს სიცილი, მერე – ფეთიანივით შეკივლება და ბოლოს – ისევ შიშველი ფეხების ტყაპატყუპი. აშკარად დაჭერობანას თამაშობდნენ, ის გოგო და ვილაც მეორე, ჯიუტად რომ არ იღებდა ხმას. კაცი წელში გასწორდა, ჭიქას დასწვდა და მანქანის კარი მიაჯახუნა. არ ვიცი, რას ეძებდა, მაგრამ ვერ კი ეპოვა. სახლში შესვლამდე ჩემი დაჟინებული მზერა შეამჩნია და უცებ თვალი ჩამიკრა. არა ისე, როგორც ჩვეულებრივ იციან ხოლმე დიდებმა – თან უფროსულად და თან ვითომ ტოლივით. არა, ეს უფრო მეგობრულ, მეტიც, შეთქმულის ნიშანს ჰგავდა, ლამის მასო-